

Dobre praktyki zagospodarowania terenów pogórnicznych Województwa Śląskiego z perspektywy związków zawodowych

VI POSIEDZENIE REGIONALNEJ RADY DS. SPRAWIEDLIWEJ TRANSFORMACJI

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

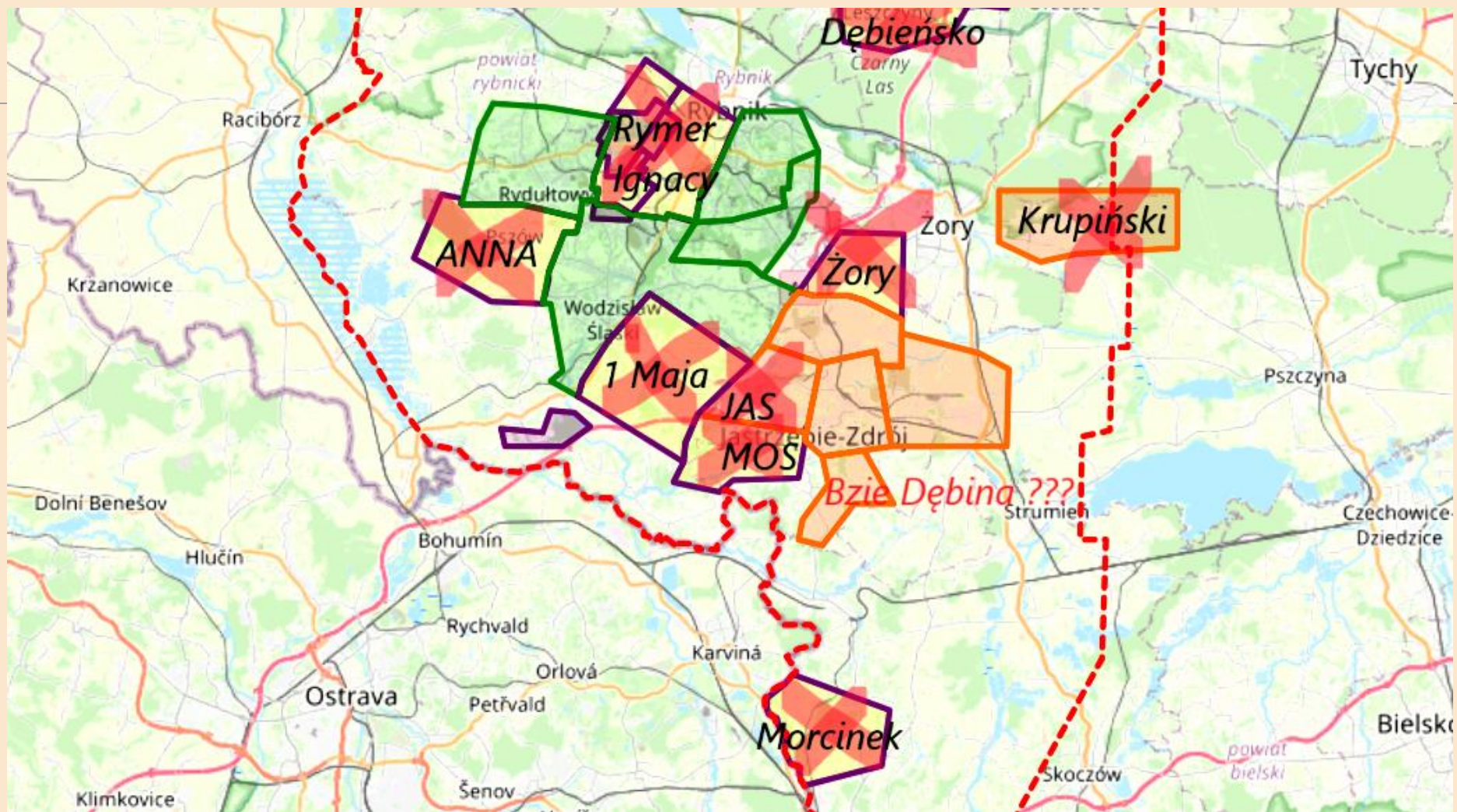
KATOWICE 17 LIPCA 2025

GRZEGORZ PYTEL

POROZUMIENIE ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH KADRA

Mapa obszarów pogórniczych Rybnickiego Okręgu Węglowego

Kopalnie węgla kamienne ROW zlikwidowane po II wojnie światowej

- KWK Ignacy (1792 – 1995)
 - KWK Anna (1832 - 2012)
 - KWK Rymer (1896 – 1999)
- KWK Dębieńsko (1898 – 2000)
 - KWK 1 Maja (1951 – 2004)
- KWK Moszczenica (1955 - 2000)
 - KWK Jastrzębie (1956 - 2022)
 - KWK Żory (1974 – 1996)
- KWK Krupiński (1975 – 2017)
- KWK Morcinek (1978 – 1998)

KWK IGNACY W Rybniku

Kopalnia powstała w 1792 roku
Od 1.01. 1968 roku funkcjonowała jako
Ruch Ignacy KWK Rydułtowy
Wydobycie zakończono 11.08.1995 roku
24.09.2008 roku zakończono pracę
szybów ruchu Ignacy.

W 2005 roku kopalnia została wpisana
do rejestru zabytków A Województwa Śląskiego
W lipcu 2015 powołano instytucję
„Zabytkowa Kopalnia Ignacy” pod zarządem
Muzeum Miejskiego w Rybniku

Dzisiaj dzięki Miastu Rybnik tereny
po Kopalni Ignacy zostały
zrewitalizowane i funkcjonują
jako instytucja kultury o nazwie
Zabytkowa Kopalnia Ignacy
W Rybniku

KWK ANNA W Pszowie

Budowę kopalni rozpoczęto w 1832 roku
W marcu 2004 roku została połączona z
KWK Rydułtowy.

11.04.2012 zakończono wydobywanie.

W 2016 roku kopalnia została przekazana
Spółce Restrukturyzacji Kopalń.

15 maja 2019 roku SRK przekazała w formie
darowizny tereny po zamkniętej kopalni Anna
Gminie Pszów.

Po likwidacji KWK Anna, część jej terenu zagospodarowuje się na funkcje rekreacyjno-edukacyjne. Teren nosi nazwę „ParkAny”. Na terenie dawnej kopalni, dzięki zaangażowaniu funduszy europejskich, powstała biblioteka i wieża widokowa na szybie Jan. Działania te mają być stopniowo rozszerzane na kolejne obiekty i tereny dawnej kopalni.

Obszar będzie podzielony na kilka stref: rekreacyjną, wypoczynkową, rodzinną i eventową. Na terenie ParkAnów powstanie także zaplecze komunikacyjne oraz centrum.

KWK RYMER w Rybniku

KWK Rymer powstała 1.07.1896

1.07.1995 roku kopalnia Rymer została połączona
z KWK Chwałowice

Wydobycie zakończono 30.09.1999 roku

Likwidację całkowicie zakończono 30.09.2002 roku

Większość budynków i terenów po byłej
Kopalni Rymer jest zagospodarowane.

Swoją siedzibę tam mają:

Zakład Elektrociepłowni PGG,

Firma budowlana LUBAR

Firma Remontex

oraz kilka innych firm produkcyjnych.

KWK 1 MAJA w Wodzisławiu Śląskim

Rozpoczęcie budowy kopalni 1951 rok
Rozpoczęcie wydobywania 30.04.1960
Zakończenie wydobywania 1.03.2001
Koniec likwidacja kopalni 31.12.2003

**Obecnie na tym terenie funkcjonują
zakłady produkcyjne,**

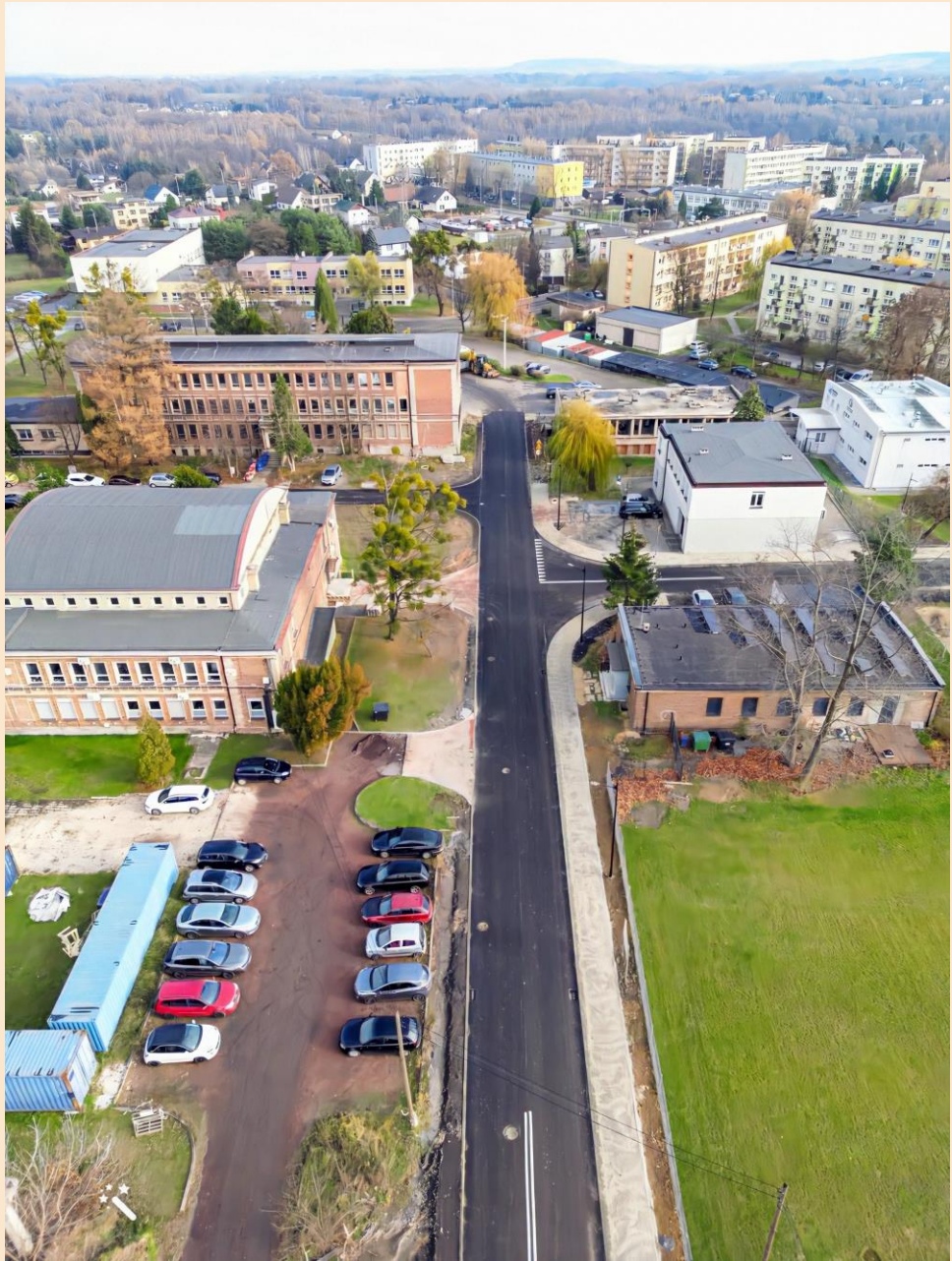
kryta pływalnia „Manta” należąca do wodziszawskiego MOSiRu,

Wydział Zamiejscowy Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi.

**Wodziszawska uczelnia jest właścicielem znacznej części terenów i
obiektów po zlikwidowanej kopalni.**

**Dzięki Miastu Wodziszaw Śląski powstały nowe drogi na terenie byłej
kopalni, co mocno uatrakcyjniło pokopalniane tereny dla
potencjalnych inwestorów.**

KWK MOSZCZENICA w Jastrzębiu Zdroju

rozpoczęcie budowy kopalni 1.11.1955
rozpoczęcie wydobywania 4.12.1965
zakończenie wydobywania 28.07.2000
koniec likwidacji 30.06.2002

**Na terenach po byłej kopalni powstała
Strefa Aktywności Gospodarczej.**

**W budynku byłej górniczej łaźni, powstało
nowoczesne muzeum – Carbonarium.**

**Swoją siedzibę ma PGNiG TERMIKA Energetyka
Przemysłowa - Technika Sp. z o.o. oraz działa EC
Moszczenica a także kilka innych firm produkcyjnych.**

KWK JASTRZĘBIE w Jastrzębiu Zdroju

budowę rozpoczęto 1956

wydobycie rozpoczęto 4.12.1962

zakończyła funkcjonowanie 31.12.2022

I została przekazana do SRK

likwidacja zostanie zakończona 2025 roku

KWK ŻORY w Żorach

Budowę rozpoczęto w 1974 roku,
Wydobycie prowadzono od 4.12.1979
Eksploatację zakończono w październiku 1996
Likwidację zakończono w 1997 roku

Na terenie po byłej kopalni Żory już działa wiele firm produkcyjno – usługowych.

W chwili obecnej trwają prace nad wdrożeniem projektu pod nazwą „Zielony impuls dla Kopalni Wiedzy i Kompetencji (KWK) - transformacja społeczno-gospodarcza terenów po byłej kopalni KWK Żory”.

Powstać tam ma centrum rozwojowe, nastawione na poszukiwania innowacyjnych rozwiązań w kwestii bezpieczeństwa żywnościowego. Wykorzystane mają być środki z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, wskazany we wniosku do Unii Europejskiej obszar musiał być terenem pogórnym. Budynki postindustrialne doskonale nadają się do tworzenia tego projektu. Jednocześnie jest szansa, na stworzenie nowych miejsc pracy, w całkiem nowych zawodach.

KWK KRUPIŃSKI

W Suszcu

rozpoczęcie budowy kopalni w 1975 roku
wydobycie rozpoczęto 4.12.1983
zakończono 31.03.2017
likwidację zakończono w czerwcu 2023

Następne tereny pokopalniane w przyszłości do zagospodarowania:
KWK Knurów pole zachodnie, KWK Bobrek, KWK Bielszowice

Wizyta studyjna w ramach ROPT 2.0

Północno - Zachodnia Anglia – Durham, Newcastle

Cel: Zapoznanie się doświadczeniami transformacyjnymi byłego regionu węglowego północno-zachodniej Anglii

Wnioski:

- ☐ Pomimo, że ostatnią kopalnię zamknięto w 1994 roku, w dalszym ciągu widoczna jest ogromna więź z kulturą i tożsamością górniczą
- ☐ W dalszym ciągu odczuwalne są skutki społeczne likwidacji górnictwa
- ☐ Widoczny jest brak wsparcia systemowego w proces transformacji regionu
- ☐ Organizacje pozarządowe wraz ze związkami zawodowymi organizują programy wsparcia i pomocy dla mieszkańców regionu

Dziękuję za uwagę

